

Nr 24

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster; given Stockholms slott den 18 december 1959.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås viss jämkning av den i regel 30-procentiga lotterivinstbeskattningen. Skatten på penningvinster närmast över 25 kronor — lägre vinster är skattefria — skall inte utgå med högre belopp än att 25 kronor av vinsten alltid återstår. Denna begränsning får i första hand betydelse för tipsvinsterna.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 28 september 1928 om särskild skatt å vissa lotterivinster¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

1 §.

Å vinst i svenskt lotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall, därest vinstens värde överstiger i fråga om vinst i varu- eller tombolalotteri etthundra kronor, *i fråga om vinst å halvblott i penninglotteri tolv kronor 50 öre* samt i fråga om annan vinst tjugufem kronor, till staten erläggas en särskild skatt motsvarande, i fråga om vinst å premieobligation tjuvu procent och i fråga om annan vinst trettio procent av vinstens värde. Skatt som nu sagts skall dock icke utgå å vinst vid vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar eller å vinst i varu- eller tombolalotteri, däri endast skänkta vinstföremål förekomma, ej heller å vinst vid utlottning av konstverk inom förening, vars enda syfte är att främja intresset för eller eljest stödja den bildande konsten.

Vid beräkning — — — belöpande skatten.

Skatt skall — — — vinnaren uttages.

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Å vinst i svenskt lotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall, därest vinstens värde överstiger i fråga om vinst i varu- eller tombolalotteri etthundra kronor samt i fråga om annan vinst tjugufem kronor, till staten erläggas en särskild skatt motsvarande, i fråga om vinst å premieobligation tjuvu procent och i fråga om annan vinst trettio procent av vinstens värde; *dock att å annan vinst än sådan i varu- eller tombolalotteri skatt ej skall erläggas med högre belopp än att därefter av vinsten återstår tjugufem kronor.* Skatt som nu sagts skall icke utgå å vinst vid vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar eller å vinst i varu- eller tombolalotteri, däri endast skänkta vinstföremål förekomma, ej heller å vinst vid utlottning av konstverk inom förening, vars enda syfte är att främja intresset för eller eljest stödja den bildande konsten.

Vid beräkning — — — belöpande skatten.

Skatt skall — — — vinnaren uttages.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 1960 men skall icke tillämpas i fråga om vinst, som blivit tillgänglig för lyftning före samma dag.

¹ Senaste lydelse av 1 § se 1958:75.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 december 1959.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *viss jämkning av lotterivinstbeskattningen* samt anför följande.

Aktiebolaget Tipstjänst har i skrivelse den 4 november 1959 hemställt om sådan ändring av förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster att skatt å tipsvinster, vilken skatt nu utgör 30 procent av vinstbeloppet och utgår å vinst som överstiger 25 kronor, icke får uttagas med större belopp än att återstående vinst utgör 25 kronor. Jag anhåller att nu få upptaga denna fråga och vill därvid till en början redogöra för bestämmelserna på området.

Gällande bestämmelser

Enligt 1 § lotteriförordningen den 19 maj 1939 (nr 207) skall såsom lotteri anses varje företag, däri efter lottning, gissning, vadhållning eller jämförlig av slumpen helt eller delvis beroende anordning kan av en eller flera deltagare erhållas vinst till högre värde än det, som erhålles av en var deltagare.

I 1 § förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster föreskrives, att å vinst i svenskt lotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall till staten erläggas en särskild skatt motsvarande, i fråga om vinst å premieobligation 20 procent och i fråga om annan vinst 30 procent av vinstens värde. Skatt skall dock, enligt föreskrift i samma paragraf, utgå endast därest vinstens värde överstiger i fråga om vinst i varu- eller tombolalotteri 100 kronor, i fråga om vinst å halvlott i penninglotteri 12 kronor 50 öre samt i fråga om annan vinst 25 kronor. I paragrafen föreskrives vidare att skatt som nyss sagts icke skall utgå å vinst vid vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar och ej heller i vissa andra fall, som i förevarande sammanhang ej är av intresse. Slutligen innehåller 1 § bestämmelser dels därom att vid beräkning av skattebelopp i vinstens värde skall inräknas den å vinsten belöpande skatten och dels därom att skatt icke

skall utgöras för vinst, som utfallit å lott eller obligation, vilken icke blivit avyttrad, och ej heller för vinst, som ej av vinnaren uttages.

Enligt 2 § samma förordning skall, när vinst, som avses i 1 §, utbetalas eller utgives till vinnaren, lotteriets anordnare eller premieobligationernas utfärdare innehålla så stor del av vinsten, som motsvarar den stadgade skatten å densamma.

I förordningens 3 § ges vissa bestämmelser om uppbörd och redovisning av skatten till statsverket, medan närmare föreskrifter härutinnan med stöd av 4 § meddelats av Kungl. Maj:t i kungörelse den 15 juni 1945 (nr 411).

Tipstjänsts skrivelse

Till en början återgives i skrivelsen den 4 november 1959 vad bolaget i samma ämne anfört i en skrivelse den 21 december 1944 till dåvarande chefen för finansdepartementet.

I 1944 års skrivelse uttalades, att vid tillämpning på vinster i tippningstävlingar av förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster uppstod en med all sannolikhet icke av lagstiftaren avsedd verkan. Föreskriften i förordningen att skatt skall erläggas å vinster överstigande 25 kronor vållade visserligen icke någon olägenhet i fråga om penninglotterier i egentlig mening, vari vinsterna på förhand var fixerade till jämna belopp. Förordningen var också, anförde bolaget, vid sin tillkomst uteslutande avsedd för sådana lotterier. För tippningsvinster, som till storleken varierade med hänsyn till i tävlingen uppnådda resultat och som ej sällan uppgick till belopp omkring 25 kronor, uttogs emellertid skatten på ett sätt, som för deltagarna tedde sig orättvist och godtyckligt och som föranlett många klagomål. Om t. ex. vinsten i ett fall var 25 kronor 10 öre, utgick skatt med 5 kronor 2 öre, medan, om vinsten stannade vid 24 kronor 90 öre, ingen skatt alls uttogs (skattesatsen var 20 procent år 1944). Bolaget hemställde därför att förordningen måtte erhålla sådan ändrad lydelse, att skatten icke finge uttagas med större belopp än att återstående vinst utgjorde 25 kronor.

I skrivelsen den 4 november 1959 erinrar bolaget om att den år 1944 gjorda framställningen icke föranledde någon åtgärd samt anför, att den höjning av lotterivinstskatten från 20 till 30 procent, som genomförts från och med den 1 april 1958, ånyo gjort frågan om en ändring av skattereglerna för belopp, som obetydligt överstiger 25 kronor, aktuell. Bolaget mottager många klagomål från tippare, som finner den nuvarande beskattningsregeln godtycklig och orättvis.

Från Tipstjänst har inhämtats vissa upplysningar till utrönande av den ungefärliga storleken av det skattebortfall, som ett genomförande av den av bolaget begärda ändringen av tipsvinstbeskattningen kan väntas medföra. Av upplysningarna framgår följande.

För verksamhetsåret den 1 juli 1958—den 30 juni 1959 uppgick skatten å tipsvinster till sammanlagt något mer än 23 1/2 miljoner kronor. Tolv

gångar under angivna tid kom utgående vinst att efter skatteavdrag understiga 25 kronor. Därest i dessa fall skatt ej uttagits med större belopp än att därefter återstående vinst uppgått till 25 kronor, hade skatteintäkterna minskat med sammanlagt icke fullt 700 000 kronor. Under nu löpande verksamhetsår har till och med den 25 november för två tävlingar beloppet 25 kronor underskridits efter det skatteavdrag verkställt. Därest i dessa fall i vinster utgivits 25 kronor, skulle statsverket gått miste om sammanlagt något mindre än 20 000 kronor i skatteintäkter. Verksamhetsåret den 1 juli 1957—den 30 juni 1958 inträffade det nyss beskrivna läget vid fyra tävlingar och skattebortfallet skulle, under likaledes nyss angivna förutsättning, ha blivit obetydligt över 300 000 kronor. Vid två av de sist angivna tävlingarna utgick skatt efter 20 procent och vid de båda andra efter 30 procent. Därest skattesatsen utgjort 30 procent för alla fyra tävlingarna, torde skattebortfallet kunna beräknas ha uppgått till i runt tal 360 000 kronor. Den sammanlagda till statsverket inlevererade skatten å tipsvinster uppgick sistnämnda verksamhetsår till bortåt 19 miljoner kronor.

Departementschefen

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen gäller den särskilda lotterivinstbeskattningen även tipsvinster. På sådana vinster — liksom på penningvinster i vanliga lotterier — uttages vid vinstens utbetalande skatt med numera 30 procent av vinstens belopp. Vinster på högst 25 kronor är emellertid skattefria. Vid vinster i storleksordningen närmast över 25 kronor kan därför det till vinnaren utbetalade beloppet bli mindre än om vinsten varit jämnt 25 kronor eller något därunder.

I den föreliggande framställningen har Aktiebolaget Tipstjänst anhållit om sådan ändring av lotterivinstbeskattningen att skatt inte skall utgå med högre belopp än att 25 kronor av vinsten alltid återstår.

De skillnader i fråga om faktiskt utbetalade belopp, som beskattningsreglerna kan medföra beträffande tipsvinster i gränsområdet över respektive under 25 kronor, har efter skattens höjning till 30 procent blivit påtagligare än tidigare. Beskattningens resultat är otvivelaktigt i gränsfallen slumpartat och kan för den enskilde framstå som orättvist. Vidare blir givetvis antalet gränsfall normalt flera vid en högre skattesats än vid en lägre.

Nu angivna förhållanden gör att jag icke vill motsätta mig bifall till den av Tipstjänst gjorda framställningen. Beskattningsreglerna bör alltså jämkas därhän att skatt icke skall utgå med högre belopp än att 25 kronor alltid återstår av vinsten.

Den sålunda föreslagna jämkningen bör icke begränsas till tipsvinster utan avse även penningvinster i vanliga lotterier. I de senare fallen torde dock saken i allmänhet icke få någon betydelse med hänsyn till att vinstbeloppen där — i motsats till vid tippning — kan fastställas på förhand så att gränsfall i beskattningshänseende undvikes. Däremot synes någon anledning icke föreligga att genomföra motsvarande regel i fråga om varu- och tom-

bolalotterierna, där skatt utgår först då vinstens värde överstiger 100 kronor.

Ändringen bör lämpligen träda i kraft den 1 maj 1960 och göras tillämplig på vinster, som blir tillgängliga för lyftning nämnda dag eller senare.

I samband med att skatteförordningen ändras i nyss angivet hänseende torde även bestämmelserna om halvlott i penninglotteri — skattefrihetsgränsen ligger här vid 12 kronor 50 öre — såsom icke längre aktuella kunna utmönstras ur förordningen.

Förslaget kan medföra visst faktiskt skattebortfall. Att på förhand ange den närmare storleken därav låter sig icke göra, då den är beroende av det slumpartade förhållandet i vilken omfattning tipsvinsterna kommer att ligga i gränsområdet närmast över 25 kronor. Som framgår av den tidigare redogörelsen kan detta variera starkt från säsong till annan. I vart fall torde bortfallet inte vara av den storleksordning att det behöver påverka inkomstberäkningen under ifrågavarande titel i riksstaten.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå 1960 års riksdag att antaga ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Jan Nipstad